УДК 811.133.1
DOI https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2026.49.26

ОБРАЗНІ ФРАЗЕОЛОГІЗМИ У СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ: СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

FIGURATIVE PHRASES IN THE MODERN FRENCH LANGUAGE: SEMANTIC AND STYLISTIC FEATURES

Смушак Т.В.,
orcid.org/0000-0003-4844-9758
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри французької філології
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Крук З.М.,
orcid.org/0000-0001-5829-4994
старший викладач кафедри французької філології
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

Статтю присвячено дослідженню образних фразеологізмів сучасної французької розмовної мови, які є одним із найбільш виразних засобів образного осмислення дійсності та відображення особливостей французької мовної картини світу. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю поглибленого вивчення семантичних механізмів формування значення фразеологічних одиниць, специфіки їхнього образного переосмислення та функціонування в сучасному французькому розмовному мовленні. Особливу увагу приділено фразеологізмам, значення яких формується шляхом семантичного переосмислення буквального значення компонентів і характеризується метафоричністю, експресивністю та емоційно-оцінним забарвленням. Розглянуто такі образні фразеологізми, як *donner sa langue au chat, rentrer dans sa coquille, être lesssivé(e), avoir la frite, raconter des salades, fumer comme un pompier, avoir la main verte, mettre les pieds dans le plat, broyer du noir, avoir la tête dans les nuages, en faire le fromage / en faire (tout) un fromage, avoir le coup de foudre*. Аналіз цих фразеологізмів засвідчив різноманітність образів, покладених в основу їхніх значень, а також широкий спектр емоційно-оцінних відтінків – від позитивних і схвальних до негативних та несхвальних.

З'ясовано, що образні фразеологізми не лише забезпечують експресивність і комунікативну виразність французького мовлення, а й репрезентують характерні способи представлення людини, її поведінки, емоцій та життєвих сил. Їхнє семантичне переосмислення ґрунтується на перенесенні властивостей конкретних предметів, дій або явищ на абстрактні поняття та характеристики людини. Унаслідок такого переосмислення формується цілісний образ, значення якого не виводиться безпосередньо зі значень окремих компонентів, а набуває переносного, цілісного значення, яке закріплюється в мові та сприймається як готова образна характеристика.

Ключові слова: французька мова, фразеологія, образність, семантичне переосмислення, метафоричність, розмовне мовлення.

The article is devoted to the study of figurative phraseology of the modern French colloquial language, which are one of the most expressive means of figurative understanding of reality and reflection of the peculiarities of the French linguistic picture of the world. The relevance of the study is determined by the need for an in-depth study of the semantic mechanisms of forming the meaning of phraseological units, the specifics of their figurative reinterpretation and functioning in modern French colloquial speech. Special attention is paid to phraseological units, the meaning of which is formed by semantic reinterpretation of the literal meaning of the components and is characterized by metaphoricity, expressiveness and emotional and evaluative coloring. Such figurative idioms as donner sa langue au chat, rentrer dans sa coquille, être lesssivé(e), avoir la frite, raconter des salades, fumer comme un pompier, avoir la main verte, mettre les pieds dans le plat, broyer du noir, avoir la tête dans les nuages, en faire le fromage / en faire (tout) un fromage, avoir le coup de foudre are considered. The analysis of these phraseological units proved the variety of images underlying their meanings, as well as a wide range of emotional and evaluative shades – from positive and approving to negative and disapproving.

It was found that figurative idioms not only provide expressiveness and communicative expressiveness of French speech, but also represent characteristic ways of presenting a person, his behavior, emotions and vital forces. Their semantic reinterpretation is based on transferring the properties of concrete objects, actions or phenomena to abstract concepts and human characteristics. As a result of such reinterpretation, a complete image is formed, the meaning of which is not derived directly from the values of individual components, but acquires a portable, integral meaning, which is fixed in the language and perceived as a ready-made image characteristic.

Key words: French language, phraseology, imagery, semantic reinterpretation, metaphoricality, conversational speech.

Постановка проблеми. Фразеологія є невід'ємним складником мовної системи, що об'єднує стійкі мовні одиниці з цілісним значенням, які вирізняються образністю, експресивністю та національно-культурною специфікою. «Важливість фразеологізмів пояснюється, як правило, тим, що вони виникають на основі образів, якими мислить людина, вони передаються від покоління до покоління, відтворюються в мовленні вже в «готовому» вигляді і, відповідно,

віддзеркалюють світобачення певного народу» [1; с. 65–66].

Особливе місце у фразеологічному фонді посідають образні фразеологізми, які вирізняються високою експресивністю, метафоричністю та здатністю передавати складні поняття й емоційні стани за допомогою яскравих мовних образів. «Культурна інформація, що міститься у фразеологічних одиницях, концептуалізується в їхній образно мотивованій внутрішній формі» [2; с. 200].

У сучасному французькому розмовному мовленні образні фразеологізми становлять невід'ємний компонент лексико-фразеологічної системи, відображаючи особливості національної мовної картини світу, культурних традицій та повсякденної комунікації носіїв мови. «Найбільш характерними формами семантичного перетворення, які притаманні фразеологічним виразам сучасної французької мови, є переосмислення їх компонентів. […]. Формальним показником образності фразеологізмів є протиставлення буквального та переносного значення. Образне переосмислення словосполучень може бути метафоричним чи метонімічним» [3; с. 192].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри значну кількість наукових праць, присвячених французькій фразеології, зокрема праці Н. Захарової, О. Косович, Г. Рабош, І. Смущинської та ін., питання семантичного переосмислення та стилістичного функціонування образних фразеологізмів не втрачає своєї актуальності. Це дослідження дає змогу глибше зрозуміти особливості французької мовної картини світу, а також може слугувати теоретичною та практичною основою для вивчення французької мови, країнознавства, лексикології, фразеології, історії мови та міжкультурної комунікації.

Матеріалом дослідження слугували образні фразеологізми французької мови, зафіксовані у словниках, сучасних лексикографічних та фразеологічних джерелах і на освітній платформі TV5MONDE [4], яка містить автентичні матеріали сучасної французької розмовної мови.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз семантичних і стилістичних особливостей образних фразеологізмів сучасної французької мови, визначення ролі семантичного переосмислення у формуванні їхнього фразеологічного значення та з'ясування специфіки їхнього функціонування в сучасному французькому розмовному мовленні.

Методологічною основою дослідження стали описовий метод, метод семантичного аналізу, контекстуальний аналіз і метод суцільної вибірки.

Виклад основного матеріалу. Образний вислів ***donner sa langue au chat*** (досл. *дати язика котові*) має переносне значення і означає «demander la solution d'une devinette ou d'une question à laquelle on devait répondre, avouer son ignorance» («попросити дати відповідь на загадку чи запитання, на які слід було відповісти самому; визнати власне незнання») [5]. У контексті української мови семантику цього фразеологізму можуть передавати такі відповідники, як «здатися», «припинити шукати відповідь», «визнати, що не знаєш відповіді».

Метафоричність полягає в тому, що людина наче «віддає язика котові», тобто відмовляється говорити або відповідати, визнаючи свою неспроможність знайти правильну відповідь.

Фразеологізм *donner sa langue au chat* відображає особливості французької мовної картини світу, де образ кота символізує загадковість і приховане знання. «Фразеологізми із компонентом-зоонімом є відображенням менталітету народу. […]. Французька мова володіє своєрідною, розвиненою і різноманітною системою образів-зоонімів» [6; с. 28].

Поява фразеологізму *donner sa langue au chat* датується XIX століттям. У ту епоху кота вважали охоронцем таємниць. «Il pourrait s'agir en «donnant sa langue au chat», de lui prêter la parole pour qu'il nous donne la réponse à une devinette» («Віддати язика котові» пов'язували з уявленням про те, що людина позичає йому свій голос, щоб він розкрив розгадку загадки») [7].

Первісно існував образний вислів *jeter sa langue aux chiens* (досл. *кинути язика собакам*), який означав відмову від подальших пошуків відповіді. Цей вислів мав зневажливий відтінок, оскільки тоді собакам «кидали» лише харчові рештки. Отже, *кинути язика собаці* означало припинити спроби знайти відповідь на запитання. Згодом, у XIX столітті, первісний фразеологізм *jeter sa langue aux chiens* був змінений фразеологізмом *donner sa langue au chat*, який і закріпився у сучасній французькій мові. «A moins, tout simplement, qu'on ait voulu adoucir le jeter sa langue au chien, en remplaçant jeter par donner, plus sympathique, et chien par chat, vu comme moins féroce...» («Цілком можливо, що мета зміни полягала в тому, щоб пом'якшити вислів «jeter sa langue au chien» («кинути язика собаці»), замінивши «jeter» («кидати») на «donner» («давати») – що звучить привітніше, – а «chien» («собака») на «chat» («кіт»), тварину, яку сприймають як менш люту...») [8].

Фразеологізм *donner sa langue au chat* використовується переважно в невимушеному розмовному спілкуванні, нерідко з жартівливим від-

тінком (до прикладу, у вікторинах, мовних іграх, навчальному процесі, коли співрозмовник здається і просить назвати правильну відповідь).

Вислів ***rentrer dans sa coquille*** дослівно перекладається як *повернутися до своєї мушлі* або *ховатися у свою мушлю* та створює образ молюска, який у разі небезпеки ховається у свою захисну мушлю. У переносному значенні цей фразеологізм ґрунтується на метафоричному перенесенні поведінки тварини на психологічний стан людини: мушля символізує захист, ізоляцію та прагнення уникнути зовнішнього світу.

Таким чином фразеологізм *rentrer dans sa coquille* означає «se refermer sur soi, faire preuve de timidité» («замикатися в собі, виявляти сором'язливість») [9]. Найтиповішими ситуаціями вживання цього фразеологізму є емоційні переживання, стресові обставини, конфлікти, невдачі, а також прояви сором'язливості чи прагнення людини до усамітнення.

Être lesssivé(e) – це розмовний французький фразеологізм, який дослівно перекладається як *бути випраним*, проте вживається у переносному значенні. *Être lesssivé* – «être éreinté, épuisé : Après ce travail, je suis lessivé» («бути знесиленим, виснаженим: Після такої роботи я вибитий із сил») [10].

Фразеологізм *être lesssivé(e)* сформувався у XX столітті (фіксується у словниках) на основі переносного значення дієслова «lesssiver» («прати»). Його образність ґрунтується на асоціації з процесом прання: людина, яка виконала важку фізичну або розумову працю, наче «пройшла прання», тобто повністю втратила сили та енергію. Саме тому вираз *être lesssivé(e)* набув значення «бути дуже втомленим», «бути виснаженим / знесиленим».

Типовими ситуаціями вживання цього фразеологізму є повсякденне неформальне спілкування, у якому фразеологізм слугує засобом емоційно-оцінного вираження сильної втоми, перевтоми або знесилення (до прикладу, після важкого робочого дня, після інтенсивної праці чи тренування, після тривалого стресу або емоційного напруження, після безсонної ночі чи тривалої подорожі).

Avoir la frite (досл. *мати картоплю фрі*) – розмовний французький фразеологізм, який означає «être en forme, être d'attaque» («бути в чудовій формі», «рватися до бою») [11].

Фразеологізм з'явився у XX столітті у французькому розмовному мовленні. Його походження остаточно не встановлене. Однак більшість дослідників пов'язує його виникнення з метафоричним переосмисленням слова «frite» («картопля фрі»). Фразеологізм *avoir la frite* уживається на позначення людини, яка почувається бадьорою та сповненою сил.

На початку XX століття для вираження значення «бути сповненим сил і енергії» у французькому розмовному мовленні переважно вживався фразеологізм *avoir la patate* (досл. *мати картоплину*). «C'est à cause de sa forme plutôt ronde qu'en argot du début du XXe siècle, la pomme de terre, donc la patate, a été assimilée à la tête» («Саме через свою досить округлу форму картопля на початку XX століття почала асоціюватися з головою») [12]. Згодом фразеологізм *avoir la patate* був поступово витіснений висловом *avoir la frite*. З 1950-х років слово «frite» замінило слово «patate» спочатку в жартівливому мовленні, оскільки картопля фрі виготовляється саме з картоплі. Поступово цей варіант закріпився у французькому мовленні та набув широкого вжитку у сучасній французькій мові.

Завдяки позитивному емоційно-оцінному забарвленню фразеологізм використовується в неформальному спілкуванні для експресивного вираження бадьорості, гарного настрою та припливу життєвих сил (до прикладу, після відпочинку чи відпустки, після одужання).

Raconter des salades (досл. *розповідати салати*) – французький розмовний фразеологізм, який означає: «raconter des histoires; raconter des mensonges; mentir; raconter des cracks» («розповідати історії»; «говорити неправду»; «брехати»; «вигадувати небилиці») [13].

Образ ґрунтується на тому, що «salade» («салат») є сумішшю різних інгредієнтів. Так само й висловлювання, позбавлене логіки або правдивості, сприймається як своєрідна «словесна суміш». Звідси сформувалося переносне значення вислову – «розповідати небилиці», тобто вигадувати або говорити неправду. «Lorsqu'on veut faire avaler un mensonge, ou raconter des salades, expression du XIXe siècle, il suffit de mélanger un peu d'humour, des excuses imaginées, un peu de vrai et de faux et de l'assaisonner d'un ton convaincant pour que la chose ait des chances de passer» («Коли хочеш, щоб хтось «ковтнув» брехню – або, як казали в XIX столітті, «розповів байку», – достатньо додати дрібку гумору, трохи вигаданих виправдань і суміш фактів із вигадкою, а потім приправити все це переконливим тоном, щоб історія мала гарні шанси зійти за правду») [13].

Фразеологізм *raconter des salades* має негативне емоційно-оцінне забарвлення й уживається переважно в розмовному мовленні для вираження недовіри до слів співрозмовника або осуду його схильності до вигадок і перебільшень.

Fumer comme un pompier (досл. *курити, як пожежник*) – французький розмовний фразеологізм, який означає «fumer beaucoup» («багато курити / бути активним (завзятим) курцем») [14].

Попри буквальне значення, фразеологізм *fumer comme un pompier* не пов'язаний із сучасними пожежниками. Найпоширеніше пояснення полягає в тому, що у XIX столітті пожежники часто працювали в умовах густого диму та пари. «L'origine de l'expression remonte en fait à une époque où les vêtements ignifuges n'existaient pas et où nos valeureux soldats du feu, vêtus de simple coton ou de laine, se faisaient copieusement arroser d'eau avant d'entrer dans un endroit enflammé. Une fois dans l'enfer, cette eau portée à haute température se transformait en vapeur» («Цей вислів насправді походить з часів, коли ще не існувало вогнетривкого одягу, наших хоробрих пожежників, одягнених у просту бавовну або вовну, ретельно обливали водою перед тим, як увійти до палаючої будівлі. Потрапивши всередину цього пекла, вода, нагріта до високих температур, перетворювалася на пару» [15]. Образ пожежників, діяльність яких асоціювалася з великою кількістю диму та пари, був метафорично перенесений на людину, яка надмірно курить. Фразеологізм *fumer comme un pompier* закріпився у французькому розмовному мовленні та набув широкого вжитку.

Типовими ситуаціями вживання цього фразеологізму є: коли говорять про людину, яка дуже багато курить, для жартівливого або іронічного опису завзятого курця.

Avoir la main verte – французький фразеологізм, який дослівно перекладається як *мати зелену руку*. У переносному значенні цей вислів означає «savoir entretenir les plantes; être en harmonie avec les plantes; avoir le pouce vert; être doué pour le jardinage» («вміння доглядати за рослинами; гармонію з рослинами; хист до садівництва; мати здібності до садівництва») [16].

Фразеологізм *avoir la main verte* виник унаслідок метафоричного переосмислення зеленого кольору, який у французькій та інших культурах символізує природу, ріст, життя та родючість. Рука в цьому контексті символізує працю та вміння людину. «L'apparition de la locution «avoir la main» pour désigner quelqu'un qui est habile dans un domaine particulier ou dans le maniement de quelque chose, est donc assez logique, la «main» se confondant alors avec la capacité à bien l'utiliser» («Поява вислову «avoir la main» («мати руку») для опису когось, хто вміє працювати в певній галузі або з чимось поводитися, є цілком логічною, оскільки «рука» фактично є синонімом здатності ефективно її використовувати») [16]. Виникнення цього фразеологізму датується другою половиною XX століття.

У сучасному розмовному мовленні фразеологізм *avoir la main verte* уживається для позитивної характеристики людини, яка вміло доглядає за рослинами та успішно їх вирощує.

Mettre les pieds dans le plat – французький фразеологізм, який дослівно перекладається як *поставити ноги в тарілку (страву)*. Переносне значення вислову – «faire une gaffe, parler avec indiscrétion d'une question délicate» («припуститися значної помилки, нетактовно висловитися щодо делікатної справи») [17].

Образність фразеологізму видається цілком логічною та очевидною, адже ґрунтується на уявній ситуації, коли людина замість того, щоб поводитися відповідно до правил етикету, ставить ноги в тарілку зі стравою. Така дія є грубим порушенням норм поведінки, саме тому вона стає метафорою нетактовних або недоречних висловлювань. «Cependant, selon Pierre Guiraud dans «Les locutions françaises», la source de cette expression qui date du début du XIXe siècle ne viendrait pas de ce malotru peu respectueux des endives au jambon de son hôte. En effet, pour lui, cette locution serait née d'un jeu de mots entre les termes franco-provençaux «gaffe» pour «gué», «gaffer» pour «nager» ou «patauger» et «plat» pour «étendue d'eaux basses». Celui qui met les pieds dans le plat et qui commet donc une belle «gaffe» serait celui qui remuerait les pieds ou pateaugerait dans une eau peu profonde au point d'y mélanger de la boue ou de la vase, personne qu'on comparerait à celui qui agiterait maladroitement une question à ne surtout pas aborder» («Однак, за словами П'єра Гіро у «Les locutions françaises» («Французькі мовні звороти»), джерело цього вислову, що сягає початку 19 століття, може бути не пов'язане з тим, що невихований гість не поважає цикорій та шинку господаря. Насправді, він припускає, що вислів виник унаслідок гри слів, що включає франко-провансальські терміни: «gaffe» (що означає «брід»), «gaffer» (що означає «пливти» або «йти вбрід») та «plat» (що означає «ділянка мілководдя»). Людина, яка «засовує ноги в посудину» – і таким чином робить серйозну «ляпку» – це той, хто блукає мілководдям і збиває багнюку або мул; цей образ порівнюється з тим, хто нетактовно порушує тему, якої слід категорично уникати») [18].

Типовими ситуаціями вживання є неформальне спілкування, у якому мовець прагне експресивно підкреслити нетактовність або недоречність висловлювання співрозмовника.

Broyer du noir – французький фразеологізм, який дослівно перекладається як *дрібнити (молоти) чорне*. Переносне значення вислову – «être déprimé, avoir le cafard» («бути в депресії, почуватися пригніченим») [19]. Цей фразеологізм відомий з XIX століття. Його походження пов'язують із символікою чорного кольору, який у європейській культурі традиційно асоціюється зі смутком, меланхолією та песимізмом. Дієслово «broyer» («дрібнити (молоти)») підсилює образ постійного зосередження людини на песимістичних думках.

Образність фразеологізму ґрунтується на метафоричному поєднанні дієслова «broyer» («дрібнити (молоти)») та іменника «noir» (чорний колір): людина немов безперервно «дрібнить (перемелює)» свої негативні думки, занурюючись у смуток і тривогу.

Типові ситуації вживання: після невдачі або розчарування, у період смутку або меланхолії, коли людина постійно думає про негативні події, для опису пригніченого емоційного стану. До прикладу, «Maintenant, elle va sûrement être déçue, et broyer du noir pendant des jours» (Тепер вона, напевно, розчарується й кілька днів сумуватиме / перебуватиме в депресії») [20].

Avoir la tête dans les nuages – французький фразеологізм, який дослівно перекладається як *мати голову в хмарах*. У переносному значенні цей фразеологізм означає «бути неуважним», «мріяти / фантазувати», «бути відірваним від реальності». Відповідником цього фразеологізму в українській мові може слугувати вислів «літати в хмарах».

Образність цього фразеологізму є виразною та легко простежується через його буквальне значення, на основі якого формується метафоричний образ людини, зосередженої переважно на власних мріях і думках, а не на навколишній дійсності. «Par opposition, on retrouve l'expression *avoir les pieds sur terre* pour parler d'une personne responsable avec le sens des réalités» («На противагу цьому фразеологізму існує вислів *стояти обома ногами на землі*, який уживається для характеристики відповідальної людини з реалістичним поглядом на життя») [21].

Іронічне емоційно-оцінне забарвлення фразеологізму *avoir la tête dans les nuages* зумовлює його використання в сучасному французькому розмовному мовленні для образної характеристики людини, яка є мрійливою, неуважною або відстороненою від навколишнього світу.

En faire le fromage / ***en faire (tout) un fromage*** – французький розмовний фразеологізм, який дослівно перекладається як *робити з цього сир*. У переносному значенні цей вислів означає «donner une importance exagérée à quelque chose» («надавати чомусь надмірного значення») [22].

Виникнення цього фразеологізму датується XX століттям. Образність його пов'язана із «сиром» – одним із найвідоміших символів французької гастрономічної культури. «Багато французьких фразеологізмів пов'язано з темою «кухні», «їжі», «напоїв». […]. Не останнє місце належить «сиру»: entre la poire et le fromage (= à la fin du repas), c'est plus fort que le roquefort! (= c'est incroyable), laisser aller le chat au fromage, voir trouvé un fromage, etc» [1; c. 68-69]. «Partir du lait, (c'est-à-dire un élément simple) et en faire du fromage (aliment très travaillé) signifie que l'on peut transformer quelque chose qui était simple en une chose complexe» («Взяти за основу молоко (тобто простий інгредієнт) і перетворити його на сир (дуже складний у приготуванні продукт) означає, що можна перетворити щось просте на щось складне») [23].

Фразеологізм *en faire le fromage / en faire (tout) un fromage* має негативне, нерідко іронічне, емоційно-оцінне забарвлення й використовується для експресивного позначення ситуації, коли незначній події або проблемі надають надмірного значення.

Avoir le coup de foudre – французький розмовний фразеологізм, який дослівно можна перекласти як *бути ураженим блискавкою*. У переносному значенні цей фразеологізм означає «attrait passionné qui se déclare subitement» («раптове, пристрасне почуття) [24].

«Lorsque l'expression est attestée au XVIIe siècle, elle désigne un événement certes surprenant, mais déplaisant. Cette première signification est assez logique : être frappé par la foudre est soudain, choquant et douloureux, voire fatal» («Коли цей вислів з'явився у XVII столітті, він позначав подію, яка, безперечно, була несподіваною, але неприємною. Це перше значення є досить логічним: удар блискавки – це раптове, шокуюче і болісне, а то й смертельне явище») [25]. Лише наприкінці XVIII століття згаданий вислів набув сучасного значення. Його образність ґрунтується на метафоричному переосмисленні удару блискавки, який символізує раптовість, силу та несподіваність почуттів. Так само, як блискавка миттєво вражає свою ціль, кохання виникає раптово й має сильний емоційний вплив.

Позитивне емоційно-оцінне забарвлення цього фразеологізму зумовлює його активне використання в сучасному французькому розмовному

мовленні для експресивного позначення миттєвого закохання або кохання з першого погляду.

Висновки. Отже, проведене дослідження засвідчило, що образні фразеологізми сучасної французької розмовної мови є невід'ємною частиною її лексико-фразеологічної системи, репрезентуючи особливості національної мовної картини світу та способи образного осмислення дійсності її носіями. У ході дослідження було проаналізовано такі фразеологізми, як: *donner sa langue au chat, rentrer dans sa coquille, être lesssivé(e), avoir la frite, raconter des salades, fumer comme un pompier, avoir la main verte, mettre les pieds dans le plat, broyer du noir, avoir la tête dans les nuages, en faire le fromage / en faire (tout) un fromage, avoir le coup de foudre*. Аналіз показав, що в основі цих фразеологізмів лежить семантичне переосмислення буквального значення їхніх компонентів, яке зумовлює формування образності, метафоричності та експресивності. Саме завдяки переосмисленню звичайні слова набувають нового змісту та перетворюються на стійкі мовні одиниці з виразним емоційно-оцінним забарвленням.

Досліджені фразеологізми демонструють тісний зв'язок з культурою, історією та колективним досвідом французького народу. Знання їхнього походження, семантики та особливостей функціонування сприяє глибшому розумінню французької розмовної мови, розвитку міжкультурної комунікативної компетентності та формуванню навичок адекватної інтерпретації образних мовних засобів. Перспективу подальших досліджень убачаємо в розширенні корпусу аналізованих фразеологізмів, їх зіставленні з відповідниками в українській мові, а також у вивченні особливостей функціонування образних фразеологізмів у сучасному французькому медійному та цифровому дискурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Смущинська І. В. Особливості сучасної французької фразеології: лінгвокультурний і лінгвостилістичний аспекти. *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики.* № 49. 2026. С. 63–80. DOI: http://doi.org/10.17721/2663-6530.2026.49.63-80

2. Косович О. В. Особливості французької лінгвокультури на матеріалі фразеологічних одиниць, які репрезентують лексичний концепт le vin («вино»). *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації.* Том 31 (70). № 1. Ч. 1. 2020. С. 200–207. DOI: https://doi.org/10.32838/2663-6069/2020.1-1/36

3. Рабош Г. Фразеологізми у французькій мові. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини.* 2015. Випуск 36. Частина 3. 2015. С.192–199.

4. Les expressions imagées présentées par Archibald. TV5MONDE. URL: https://langue-francaise.tv5monde.com/decouvrir/voyager-en-francais/les-expressions-imagees-darchibald (дата звернення: 20.07.2026).

5. Donner sa langue au chat. *Wiktionnaire. Le dictionnaire libre.* URL: https://fr.wiktionary.org/wiki/donner_sa_langue_au_chat (дата звернення: 20.07.2026).

6. Бараненко А. О., Захарова Н. О. Французькі фразеологізми із зоонімним компонентом: структурно-семантичний аналіз. *Актуальні питання філології та методики викладання мов.* Випуск 3 (15). Ч. 1. 2020. С. 20–29.

7. Donner sa langue au chat. *Linternaute.* URL: https://www.linternaute.fr/expression/langue-francaise/177/donner-sa-langue-au-chat/ (дата звернення: 20.07.2026).

8. Donner sa langue au chat. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/donner-sa-langue-au-chat (дата звернення: 20.07.2026).

9. Rentrer dans sa coquille. *Linternaute.* URL: https://www.linternaute.fr/expression/langue-francaise/18974/rentrer-dans-sa-coquille/ (дата звернення: 21.07.2026).

10. Être lesssivé(e). *Larousse.* URL: https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/lessiver/46768 (дата звернення: 21.07.2026).

11. Avoir la frite. *Larousse.* URL: https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/frite/35331 (дата звернення: 22.07.2026).

12. Avoir la patate. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/avoir-la-frite-la-patate (дата звернення: 22.07.2026).

13. Raconter des salades. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/raconter-des-salades (дата звернення: 25.07.2026).

14. Fumer comme un pompier. *Larousse.* URL: https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/pompier/62506 (дата звернення: 25.07.2026).

15. Fumer comme un pompier. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/fumer-comme-un-pompier (дата звернення: 27.07.2026).

16. Avoir la main verte. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/avoir-la-main-verte (дата звернення: 28.07.2026).

17. Mettre les pieds dans le plat. *Larousse.* URL: https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/pied/60776 (дата звернення: 01.08.2026).

18. Mettre les pieds dans le plat. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/mettre-les-pieds-dans-le-plat (дата звернення: 01.08.2026).

19. Broyer du noir. *Larousse.* URL: https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/broyer/11449 (дата звернення: 03.08.2026).

20. Broyer du noir. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/broyer-du-noir (дата звернення: 03.08.2026).

21. Avoir la tête dans les nuages. *Linternaute.* URL: https://www.linternaute.fr/expression/langue-francaise/14613/avoir-la-tete-dans-les-nuages/ (дата звернення: 03.08.2026).

22. En faire le fromage / en faire (tout) un fromage. *Larousse.* URL: https://www.larousse.fr/dictionnaires/francais/fromage/35369 (дата звернення: 04.08.2026).

23. En faire le fromage / en faire (tout) un fromage. *Linternaute.* URL: https://www.linternaute.fr/expression/langue-francaise/1819/en-faire-tout-un-fromage/ (дата звернення: 04.08.2026).

24. Avoir le coup de foudre. *Le dictionnaire des expressions françaises décortiquées.* URL: https://www.expressio.fr/expressions/coup-de-foudre (дата звернення: 04.08.2026).

25. Avoir le coup de foudre. 20 minutes. URL: https://www.20minutes.fr/langue_francaise/4165863-20250803-definition-vient-expression-avoir-coup-foudre (дата звернення: 04.08.2026).

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу CC BY 4.0

Дата першого надходження статті до видання: 31.08.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 06.11.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 24.11.2026